

[Indenrigsministeren]

entydigt begreb. Personlig har jeg derfor hver gang, når der er blevet fremført krav om »mere nærdemokrati«, spurgt, hvad der hermed sigtes til. Jeg vil samtidig gerne understrege, at nærdemokratidiskussionen langtfra alene er et nationalt fænomen. I alle vesteuropæiske lande foretages der eller er der i de senere år foretaget indgående undersøgelser af, hvorledes man inden for den lokale struktur kan sikre det enkelte menneskes identifikation med lokalsamfundet, eller som min engelske ministerkollega for nylig udtrykte det på den europæiske indenrigsministerkonference i Lissabon: »Vi må lære, når vi forvalter i det større, at tilgodesee det mindre«. Der var i Lissabon enighed om, at respekten for den enkelte borger i samfundet er det helt centrale og ingenlunde må ofres af hensyn til effektivitet, planlægning eller andet. Netop spørgsmålet om borgerdeltagelse er i øvrigt emnet for Europarådets næste konference for indenrigsministre, der finder sted i Stockholm i september 1978.

Nærdemokrati nævnes ofte på lidt slagordsagtig måde som udtryk for noget, der mangler i vort demokrati, og der er vel også det rigtige heri, at afstanden til de beslutningstagende eller kompetencehavende undertiden kan føles stor, såvel i bogstavelig som i mere overført forstand.

Nærdemokratibestræbelser må derfor efter min opfattelse blandt andet være sådanne bestræbelser, der har til formål at mindske denne afstand mellem befolkning og beslutende organer. Herved får man de rette perspektiver i debatten, og herved er det åbentbart, at det kommunale selvstyre – sådan som det er fastslået i grundloven – i sig selv er udtryk for nærdemokrati. Det kommunale selvstyre kan være mere eller mindre omfattende, og jo flere opgaver der er lagt ud til løsning på lokalt plan, desto mere nærdemokratisk orienteret kan retstilstanden siges at være. Den igennem 1960'erne og 1970'erne gennemførte kommunalreform har netop en styrkelse af det kommunale selvstyre for øje, og på denne baggrund kan det virke paradoksalt, at samme kommunalreform netop får skylden for at have forårsaget eller forstærket de nærdemokratiske problemer. Forudsætningen for en yderligere decentralisering af opgaver var imidlertid, at de mange små kommuner blev sammenlagt til større og økonomisk-administrativt mere bæredygtige

kommuner. D.v.s. de opgaver, der blev udlagt, havde man ikke kunnet udlægge til de tidligere små sognekommuner med deres begrænsede ressourcer. Det ville have medført uoverstigelige økonomiske og administrative problemer, og et sikkert resultat ville have været en større ulighed kommunerne imellem, et ringere serviceniveau og en ringere mulighed for planlægning og koordination med heraf følgende ressourcespild.

Det må altså fastslås, at der ved kommunalreformen blev skabt kommunestørrelser, der ville være i stand til at påtage sig en række opgaver, der tidligere måtte varetages centralt. Det er derfor for så vidt angår disse betydelige opgaver ikke muligt at foretage en videregående udlægning til mindre enheder. Derimod kunne man have bevaret de mindre kommuner til løsning af mindre opgaver, men dette ville være aldeles uhensigtsmæssigt og i strid med hele tankegangen bag kommunalreformen. Jeg kan på dette punkt tilslutte mig arbejdsgruppens bemærkninger om, at et sådant system med 3 kommunetyper strukturelt og kompetencemæssigt ville blive vanskeligt at overskue, ligesom fordelene ved den samlede styring og administration af kommunen ville gå tabt.

Jeg må således bestemt afvise en opdeling af de nuværende kommuner i mindre kommuner. Ikke blot fordi noget sådant vil være i strid med kommunalreformen, hvor vi netop – i nogle tilfælde med stort besvær – fik sammenføjet de små kommuner, men også fordi en reel planlægning inden for de enkelte sektorer ville blive umulig. Denne sektorplanlægning er i de seneste års lovgivning blevet stadig stærkere understreget og udbygget.

De formål, der lå bag kommunalreformen, ønsker man fortsat tilgodeset. Det er der næppe mange, om overhovedet nogen, der er uenig i. Det er i øvrigt værd at bemærke, at nærdemokratiske problemer diskuteres lige så livligt i de lande, der har haft kommunalreformer, som i de lande, der endnu kun overvejer en kommunalreform.

Spørgsmålet måtte derfor være, om man uden at opdele kommunerne ville kunne skabe en større interesse for lokalområdets problemer ved at åbne mulighed for, at områdets beboere kunne vælge et bydelsråd eller lokalråd. Dette spørgsmål om bydelsråd blev diskuteret i sidste folketingsssamling i forbin-